

СТАНОВИЩЕ

От доц. Незабравка Николаева Генчева, доктор,
катедра "Кинезитерапия и рехабилитация", Национална спортна
академия „Васил Левски“

ОТНОСНО: Дисертационен труд на д-р МАРИАНА
МАРИНОВА АНГЕЛЧЕВА на тема: "Спортът като средство за
социална адаптация на деца, лишени от родителски грижи" за
присъждане на научната и образователна степен "Доктор".

Научен ръководител доц. д-р Диана Димитрова, доктор.

Темата на дисертационния труд е много актуална, тъй като децата, отглеждани в институции имат редица нерешени проблеми. Търсенето на различни подходи за разрешаването им е винаги оправдано. Спортът като социален феномен може да бъде едно ефективно средство не само за подобряване на физическото развитие и физическата дееспособност, но и да подпомогне по-бързото адаптиране към нова по- добра среда на децата, лишени от родителски грижи. У нас обаче няма достатъчно изследвания и публикации в тази насока.

Дисертационният труд е в обем от 170 стандартни машинописни страници, вкл. и библиографията от 228 литературни източника /от които 29 на кирилица и 199 на латиница/ и е онагледен с 8 таблици и 59 фигури.

Научната разработка е правилно структурирана.

Литературният обзор обхваща 37 страници. Преобладаващите чужди автори, цитирани от докторантката показва още веднъж необходимостта от проучвания в тази област и в нашата страна и подчертава приноса на дисертационния труд.

Формулирана е *хипотеза*, която води докторантката към научните проучвания и която накрая на дисертационния труд се потвърждава.

Целта на научната разработка е много ясна – „...да се установи влиянието на извънкласната спортна дейност върху соматичното, двигателното и социалното развитие на подрастващи от домовете за деца, лишени от родителски грижи, като предпоставка за социалната им адаптация...”

Извършена е голям по обем експериментална работа като са включено общо 171 деца на възраст от 7 до 14 години от различни домове в страната. Използваните методи са достатъчно информативни - изследвани са 10 антропометрични показателя, като всички са сравнени с нормата за популацията. Измерен е състав и индекс на телесната маса. Отчетен е и хранителния статус, като е регистрирано значително изоставане вследствие на хранителна депривация. Чрез анкетен метод е проследена физическата активност, а чрез тест Еврофит е измерена физическата дееспособност при 6 показателя. Докторантката се е спряла на изследване и на социалната адаптация и качество на живот при тези деца. За най-голям принос в дисертационния труд на Мариана Ангелчева смятам именно тези тестове за оценка и връзката им със заниманията с физически упражнения и спорт, защото доближаването до нормалната жизнена среда е основната цел при всяко едно дете израснало в ДДЛРГ.

Докторантката е приложила анкетен метод и скали за самооценка, с които доказва, че извънкласните спортни занимания подобряват усещането на децата за благополучие, повишават самочувствието им, подобряват качеството им на живот. Спортът и особено колективните видове спорт научават децата от домовете на по-добро общуване с връстниците, степента на социализация по отношение социална активност, автономност и адаптация. Отчетено е обаче по –слабо въздействие върху нравственото им поведение, нещо за което педагозите трябва да работят допълнително.

Прави впечатление задълбочения обобщен анализ, който е направен след всеки подраздел, като се анализират резултатите и се сравняват с тези на други автори.

Изводите, които са формулирани в края на разработката са общо 7 и те отразяват по убедителен начин резултатите от проведеното научно изследване.

Приносите на дисертационния труд са:

1. Изграждане на стройна научно-изследователска система за оценка на физическото развитие, двигателната дееспособност, телесната маса и хранителния режим на деца от ДДЛРГ

2. Изследването доказва, че заниманията със спорт в извънучебно време подобряват нивото на физическа дееспособност и са много важен фактор за преодоляване на изоставането в двигателното развитие на деца лишени от родителски грижи и отглеждани в институции, спрямо връстниците им.

3. За първи път се прилагат тестове за оценка на социална адаптация и качество на живот при деца от ДДЛРГ, с цел доказване на връзката на благоприятното повлияване на извънкласните спортни занимания.

Докторантката се е съобразила със забележките, отправени ѝ на вътрешната защита. Авторефератът на дисертационния труд отговаря на изискванията. Той обективно отразява постановката на експеримента, методите на изследване, резултатите и анализа.

Гл.ас. д-р Мариана Ангелчева е утвърден преподавател по специалност „кинезитерапия“ в Националната спортна академия, с дългогодишен преподавателски стаж. Тя е добре позната на научната общност с нейната колегиалност и прецизност в работата, както и постоянното търсене на възможности за повишаване на професионалната квалификация.

В заключение, публикуваните 3 статии, (в които докторантката е първи автор) и 5 научни съобщения, придават завършен вид на труда, поради което с пълна убеденост предлагам на Уважаемите членове на Научното жури да бъде присъдена научната и образователна степен „Доктор“ по Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура) **в научното направление 7. 4. „Обществено здраве“** на д-р Мариана Маринова Ангелчева.

Моят вот е положителен и гласувам с „ДА“

02.06.2014

Резензент:

Доц. Н. Генчева, доктор